

GRIP OP WAARDEVOLLE GRONDSTOFFEN

Piepschuim van een nieuwe tv, een kapotte elektrische tandenborstel of een halfvol verfblik. Veel mensen vinden het vaak (te) veel moeite om zo iets kleins naar het milieubrenngstation te brengen. Ze sparen dit afval thuis op of het belandt bij het restafval. Met de GRIP-wagen (Grondstoffen Inlever- en Informatiepunt) willen de gemeente Zwolle en ROVA het Zwollenaren makkelijker maken om kleine hoeveelheden grof huishoudelijk afval beter te scheiden. Met succes.

TEKST: TOM HORSTMAN, MARCO KRUIZINGA EN CORINA HENDRIKS

Sinds de aftrap in september 2018 is de GRIP-wagen een vaste en kleurrijke verschijning geworden in de straten van Zwolle. De GRIP-wagen staat op vaste tijden, meestal één keer in de twee weken, op twaalf vaste locaties verspreid door de stad. Bij supermarkten en – als het even kan – naast de kaasboer of loempiakraam. Dit zodat inwoners eenvoudig tijdens het boodschappen doen hun klein maar grof huishoudelijk afval (gha) kunnen wegbrengen. Dit is ook de essentie van de GRIP-wagen: mensen makkelijk maken om 'het goede' te doen. Dichtbij huis, flexibel en met een persoonlijke benadering: de GRIP-wagen heeft een vast chauffeur die de grondstoffen aanneemt en vragen beantwoordt. En die soms ook gewoon een gezellig praatje maakt. Ook niet onbelangrijk: het geheel

ziet er uitnodigend uit, net een mini-markt, met allerlei verschillende kleurrijke bakken en banieren buiten de wagen om de aandacht op de GRIP-wagen te vestigen.

Inwoners kunnen zeven verschillende soorten grondstoffenstromen bij de GRIP-wagen inleveren: harde kunststoffen, piepschuim, vlakglas, hout- en puinafval, oud ijzer, klein gevaarlijk afval (kga) en elektrische apparaten. In het formaat 'boodschappentas'. In 2019, het eerste volledige jaar dat de GRIP-wagen in Zwolle staat, is 0,86 kilo grof huishoudelijk afval per inwoner gebracht (ruim 109 ton). Het betreft vooral veel kga en elektrische apparaten (zie Figuur 1). Alhoewel de kilo's niet aantikken, wordt ook veel piepschuim gebracht. Het doel is om 1 tot 2 kilo gha per inwoner per jaar op te halen.

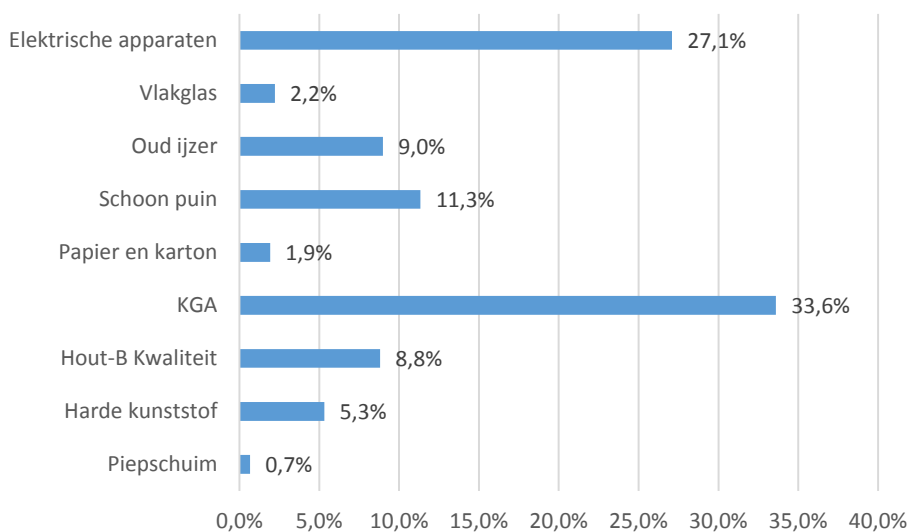
MILIEURENDEMENT

Bij de gebrachte stromen valt iets op in termen van milieurendement: de GRIP-wagen haalt 3,5 keer zoveel kga op dan de chemowagen. Dit lijkt vooralsnog niet ten koste te gaan van het gebrachte kga naar het Milieubrenngstation (MBS). Het lijkt er dus op dat de GRIP-wagen kga inzamelt dat anders in de restcontainer zou verdwijnen. Dit geldt ook voor vooral piepschuim en elektrische apparaten, zo geven inwoners zelf aan in een enquête die in 2019 is afgenomen onder aanbieders (zie Figuur 2). Voor een stukje piepschuim rijden mensen toch niet snel naar het MBS.

Hoe belangrijk het milieurendement ook is, de GRIP-wagen is bovenal een manier om de service voor inwoners te verhogen. En dat wordt ook zo ervaren: inwoners van Zwolle die gebruik maken van de GRIP-wagen geven de voorziening gemiddeld een 8,4. Ze waarderen vooral het feit dat de wagen dichtbij huis staat en dat het makkelijk is om even snel iets te brengen. Zo'n 40% van de aanbieders van gha vindt meer dan een kwartier rijden naar het MBS wat dit betreft te ver. Hierbij speelt mee dat ze vaak geen vervoer hebben.

PERSOONLIJKE BENADERING

Wat bovenal op prijs wordt gesteld, is de persoonlijke benadering en service van de chauffeur: mensen vinden het prettig dat de chauffeurs altijd vriendelijk en dienstbaar zijn, aanbieders persoonlijk benaderen en hen vaak een warm welkom geven. Dit heeft een positief effect op het imago van de afvalbranche in het algemeen en die van 'vuilnismannen' in het bijzonder.

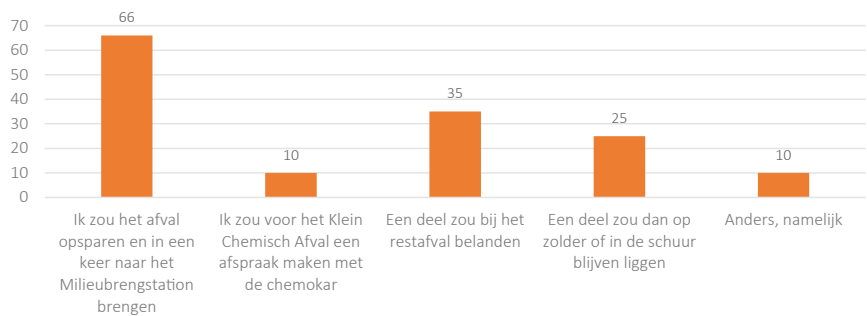
Figuur 1: Aangeboden grondstoffenstromen (kg/%)

Naast een 'gewoon praatje', verstrekt de GRIP-chauffeur ook gevraagd en ongevraagd informatie over grondstoffen en recycling. De chauffeur vertelt wat met de grondstoffen gebeurt en laat zo zien dat het nut heeft afval te scheiden. Aanbieders van grondstoffen vinden dit prettig en interessant om te weten. En het zorgt er bij een aanzienlijk deel (zo'n 50%) ook voor dat ze beter afval gaan scheiden. Inwoners komen vaker terug. Ongeveer een derde van de aanbieders komt in ieder geval maandelijks iets brengen.

Na een succesvolle proefperiode rijdt de GRIP-wagen definitief rond in Zwolle en vervangt de chemowagen op afroep. De komende tijd staat enerzijds in het teken van het vergroten van de bekendheid van de GRIP-wagen omdat nog maar een relatief klein deel van de Zwolse inwoners gebruik maakt van de wagen. Tegelijkertijd is de GRIP-wagen op sommige locaties al zo populair dat deze al vlot vol zit. Dit heeft er toe geleid dat er bijvoorbeeld in Zwolle Zuid een nieuwe locatie is bijgekomen.

BREDERE INZET

Anderzijds wordt de komende tijd onderzocht of en hoe een GRIP-wagen breder kan worden ingezet in de 22 andere ROVA-gemeenten. Vooral in gebieden waar inwoners ontevreden zijn over de voorzieningen rondom grof huishoudelijk afval. Een vraagstuk dat hierbij onder meer speelt, is hoe de GRIP-wagen goed binnen dertar kan functioneren, aangezien voor enkele bij de GRIP-wagen in te leveren grondstoffenstromen normaliter moet worden betaald. Ook bekijkt ROVA wat de voorwaarden voor succes zijn in niet-stedelijke gebieden.

Figuur 2: Wat zouden aanbieders met het gha hebben gedaan zonder GRIP-wagen? (n=120; meerdere antwoorden mogelijk)

Wie in Zwolle rondloopt, kan eigenlijk niet meer om de GRIP-wagen heen. De felgroen gekleurde wagen valt op en mensen lopen vaak automatisch even naar de wagen toe om te vragen wat de wagen precies is. De meeste inwoners (zo'n 66%) die gebruik maken van de GRIP-wagen doen dit dan ook omdat ze de wagen hebben zien rond-

rijden of staan. En daarmee verkoopt de GRIP-wagen – en daarmee de inzameling van waardevolle grondstoffen – zich eigenlijk bijna vanzelf. Best handig.

Tom Horstman en **Marco Kruizinga** zijn beleidsadviseurs bij de gemeente Zwolle. **Corina Hendriks** is beleidsadviseur ROVA. ↔

Stof tot Grondstof
www.sympany.nl

inzamelen

sorteren

nieuwe bestemming